

Bruxelles, 11 iulie 2023
(OR. en)

11135/1/23
REV 1

ECOFIN 661
UEM 195
SOC 487
EMPL 338
COMPET 682
ENV 761
EDUC 274
RECH 306
ENER 397
JAI 907
GENDER 138
ANTIDISCRIM 132
JEUN 176
SAN 413

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. ant.:	11135/23
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 606 final
Subiect:	RECOMANDARE A CONSILIULUI privind Programul național de reformă al Estoniei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Estoniei pentru 2023

În continuare, se pune la dispoziția delegațiilor proiectul de recomandare a Consiliului sus-menționat, astfel cum a fost discutat de Consiliu și de Consiliul European, pe baza Recomandării COM(2023) 606 final a Comisiei.

RECOMANDARE A CONSILIULUI

din ...

privind Programul național de reformă al Estoniei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Estoniei pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice², în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului³, care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență (denumit în continuare „mecanismul”), a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la o redresare economică favorabilă incluziunii și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, care stimulează creșterea, în special reforme și investiții pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul Uniunii și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată în cadrul mecanismului a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.

³ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

- (2) La 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023, care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile Analizei anuale a creșterii durabile pentru 2023, care sunt axate pe cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care a identificat Estonia ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2023 al Estoniei. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, care analizează punerea în aplicare a Orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro⁴ (denumită în continuare „Recomandarea pentru 2023 privind zona euro”) la 16 mai 2023 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 13 martie 2023.
- (3) Deși economiile Uniunii dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât Uniunea susține cu fermitate Ucraina, agenda de politică economică și socială a Uniunii se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității Uniunii.

⁴ Recomandarea Consiliului din 16 mai 2023 privind politica economică a zonei euro (JO C 180, 23.5.2023, p. 1).

- (4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat o comunicare intitulată „Un plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete” (denumită în continuare „Planul industrial al Pactului verde”) în scopul de a spori competitivitatea industriei cu zero emisii nete a Uniunii și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește, de asemenea, să asigure un mediu mai favorabil pentru extinderea capacității Uniunii de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale Uniunii în materie de climă și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul industrial al Pactului verde este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, acces mai rapid la finanțare, îmbunătățirea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat și o comunicare ulterioară intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”, care este structurată în jurul a nouă factori determinanți care se susțin reciproc, cu obiectivul de a acționa în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru competitivitatea pe termen lung a Uniunii și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.
- (5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a mecanismului. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

- (6) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului⁵ (denumit în continuare „Regulamentul REPowerEU”), care a fost adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată într-un termen scurt a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a Uniunii, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică.
- Regulamentul REPowerEU permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei cu zero emisii nete a Uniunii, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.

⁵ Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

- (7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică bugetară pentru 2024 (denumită în continuare „comunicarea din 8 martie 2023”). Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă și a invitat statele membre să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului din tratat de 3 % din produsul intern brut (PIB) și vor asigura o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat, de asemenea, statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze mai bine astfel de măsuri către gospodăriile și întreprinderile vulnerabile. Comisia a afirmat că recomandările în domeniul fiscal-bugetar ar urma să fie cuantificate și diferențiate. În plus, astfel cum se propune în comunicarea sa din 9 noiembrie 2022 referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernare economică al UE, recomandările în domeniul fiscal-bugetar ar urma să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a mecanismului și a altor fonduri ale Uniunii, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

- (8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernare economică ale Uniunii. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. În propunerile sale, Comisia urmărește să îmbunătățească asumarea responsabilității la nivel național, să simplifice cadrul și să se concentreze într-o mai mare măsură pe obiectivele pe termen mediu, împreună cu o aplicare eficace și mai coerentă a normelor. Potrivit concluziilor Consiliului din 14 martie 2023 referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernare economică al UE, obiectivul este de a finaliza activitatea legislativă în 2023.

(9) La 18 iunie 2021, Estonia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 29 octombrie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Estoniei⁶. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Estonia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse. La 9 martie 2023, Estonia a transmis Comisiei un plan național de redresare și reziliență revizuit, în care era inclus și un capitol privind REPowerEU, în conformitate cu articolul 21c din Regulamentul (UE) 2021/241. Planul de redresare și reziliență revizuit ține seama, de asemenea, de contribuția financiară maximă actualizată în conformitate cu articolul 18 alineatul (2) din regulamentul respectiv și include o cerere motivată adresată Comisiei de modificare a Deciziei de punere în aplicare a Consiliului din 3 noiembrie 2021 în conformitate cu articolul 21 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241, având în vedere că planul de redresare și reziliență nu mai poate fi realizat parțial din cauza unor circumstanțe obiective. La 12 mai 2023, Comisia a adoptat Propunerea sa de decizie de punere în aplicare a Consiliului privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență pentru Estonia. La 16 iunie 2023, Consiliul și-a adoptat Decizia de punere în aplicare de modificare a Deciziei de punere în aplicare a Consiliului din 29 octombrie 2021 privind aprobarea evaluării planului de redresare și reziliență pentru Estonia⁷.

⁶ ST 12532/2021 INIT; ST 12532/2021 ADD 1; ST 12532/2021 ADD 1 COR 1; ST 12532/2021 ADD 1 COR 1 REV 1.

⁷ ST 9367/2023 INIT; ST 9367/2023 ADD 1; ST 9367/2023 ADD 1 REV 1.

- (10) La data de 11 mai 2023, Estonia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2023 și, la data de 28 aprilie 2023, Programul de stabilitate pentru 2023, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (11) La data de 24 mai 2023, Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Estonia. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Estonia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Estonia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza analizei respective, în raportul de țară au fost identificate deficiențe în ceea ce privește provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Estonia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.
- (12) În temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, Comisia a efectuat un bilanț aprofundat pentru Estonia și a publicat rezultatele acestuia la data de 24 mai 2023. Comisia a concluzionat că Estonia nu se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, vulnerabilitățile legate de competitivitate și de evoluția prețurilor locuințelor au crescut recent, dar în general par să fie limitate în prezent. Salariile și, în special, prețurile au crescut puternic în 2022, dar pierderile în materie de competitivitate par a fi limitate, în timp ce contul curent a înregistrat doar un mic deficit și se preconizează că se va apropia de echilibru în 2023 și 2024. Cu toate acestea, inflația și presiunile salariale, în cazul în care persistă, riscă să afecteze competitivitatea Estoniei, în special din cauza faptului că inflația de bază este cu mult peste media zonei euro. Prețurile locuințelor au crescut puternic de la pandemia de COVID-19, dar nu prezintă semne puternice de supraevaluare. Este probabil ca prețurile locuințelor să se tempereze, având în vedere creșterea ratei dobânzii și recenta recesiune economică. În plus, datoria gospodăriilor și împrumuturile contractate de acestea sunt relativ moderate, iar sectorul financiar este solid. În general, cadrul de politici este favorabil, deși unele eforturi suplimentare ar putea contribui la abordarea riscurilor generate de vulnerabilitățile identificate. În acest sens, ar fi important ca politicile fiscal-bugetare și macroprudențiale anticiclice să fie aplicate în continuare și să fie consolidate, atunci când va fi necesar. Încurajarea concurenței pe piața internă ar putea contribui la gestionarea presiunilor asupra prețurilor.

- (13) În conformitate cu datele validate de Eurostat, deficitul public al Estoniei a scăzut de la 2,4 % din PIB în 2021 la 0,9 % în 2022, în timp ce datoria publică a crescut de la 17,6 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 18,4 % la sfârșitul anului 2022. La data de 24 mai 2023, Comisia a emis un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din tratat. Raportul respectiv analizează situația bugetară a Estoniei, întrucât deficitul său public este planificat să depășească valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat în 2023. Raportul a concluzionat că criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu comunicarea sa din 8 martie 2023, Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri aplicabile deficitelor excesive în primăvara anului 2023. Comisia a declarat ulterior că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023. Estonia ar trebui să țină seama de acest lucru la execuția bugetului său pentru 2023 și la pregătirea proiectului său de plan bugetar pentru 2024.
- (14) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, astfel de măsuri de politică fiscal-bugetară care implică reducerea veniturilor au inclus reducerea accizelor pentru combustibilii agricoli, în timp ce, printre măsurile de politică fiscal-bugetară care implică creșterea cheltuielilor s-au numărat o compensare parțială a facturilor la energie pentru gospodăriile care câștigă mai puțin decât venitul median, reducerea taxelor de rețea pentru energia electrică și gaze pentru gospodării și întreprinderi, plafoane pentru prețurile la energie electrică și gaze pentru gospodării și un transfer social unic de 50 EUR către pensionari și familiile cu copii. Comisia estimează costul bugetar net al măsurilor respective la 0,8 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,6 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de criza provocată de pandemia de COVID-19 a scăzut la 0 % din PIB în 2022, de la 2,3 % în 2021.

- (15) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Estonia⁸ să mențină o orientare fiscal-bugetară favorabilă, profitând inclusiv de impulsul oferit de mecanism, și să păstreze investițiile finanțate la nivel național.
- (16) Potrivit estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară⁹ în 2022 a fost contracționistă, situându-se la 1,3 % din PIB, ceea ce a fost adecvat în contextul unei inflații ridicate. Conform recomandării Consiliului, Estonia a continuat să sprijine redresarea prin investiții finanțate din mecanism. Cheltuielile finanțate prin granturi din cadrul mecanismului și prin alte fonduri ale Uniunii s-au ridicat la 1,4 % din PIB în 2022 (1,6 % din PIB în 2021). Diminuarea cheltuielilor finanțate prin granturi în cadrul mecanismului și prin alte fonduri ale Uniunii în 2022 s-a datorat creșterii rapide și neprevăzute a prețurilor la construcții. Investițiile finanțate la nivel național au furnizat o contribuție contracționistă de 0,6 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară¹⁰. Prin urmare, Estonia nu a menținut investițiile finanțate la nivel național, ceea ce nu este în concordanță cu recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție contracționistă de 0,8 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, Estonia a limitat suficient creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

⁸ Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Estoniei pentru 2021 (JO C 304, 29.7.2021, p. 23).

⁹ Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), din care sunt excluse măsurile temporare de urgență legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar sunt incluse cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din mecanism și prin alte fonduri ale Uniunii, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

¹⁰ Scăderea investițiilor reflectă întârzierile în realizarea anumitor proiecte din cauza creșterii bruște a costurilor de construcție legate de perturbările lanțului de aprovizionare cauzate de războiul din Ucraina. În același timp, alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 0,4 puncte procentuale din PIB, reflectând achiziționarea de rezerve de gaz și combustibil.

- (17) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate pentru 2023 este prudent în 2023 și în conformitate cu previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 în perioada următoare. Guvernul estimează că PIB-ul real va scădea cu 1,5 % în 2023 și va crește cu 3,0 % în 2024. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o contracție mai mică a PIB-ului real, și anume de 0,1 % în 2023, și o creștere similară, de 3,0 %, în 2024. Diferența din anul 2023 se datorează în principal anticipării de către Comisie a unor evoluții mai favorabile ale consumului privat, alături de o inflație ușor mai scăzută [măsurată cu ajutorul indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC)] și de previziuni mai ridicate privind creșterile salariale.
- (18) În Programul său de stabilitate pentru 2023, guvernul estimează că deficitul public va crește la 4,3 % din PIB în 2023. Creșterea din 2023 reflectă în principal măsurile discreționare, cum ar fi cheltuielile suplimentare cu prestațiile familiale, pensiile, apărarea, educația și ajustarea tranșelor de impozitare în scopul reducerii impozitului pe venit, precum și o creștere preconizată a cheltuielilor administrațiilor locale. Conform Programului de stabilitate pentru 2023, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește de la 18,4 % la sfârșitul anului 2022 la 20,2 % la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va atinge 3,1 % din PIB în 2023. Acesta este mai mic decât deficitul preconizat în Programul de stabilitate pentru 2023, în principal din cauza efectului de numitor al unei proiecții mai mari a PIB-ului nominal și al unei creșteri estimate mai mari a bazelor de impozitare și a veniturilor fiscale și nefiscale.

- (19) Se preconizează că în 2023 soldul bugetar va continua să fie afectat de măsurile adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Acestea constau în măsuri extinse începând cu 2022, în special rambursarea unei părți din facturile la încălzire, energie electrică și gaze ale tuturor gospodăriilor. Costul bugetar net în 2023 al măsurilor de sprijin este estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,3 % din PIB¹¹. Măsurile adoptate în 2023 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și sporirea eficienței energetice. Prin urmare, suma aferentă măsurilor de sprijin specifice care trebuie avută în vedere la evaluarea conformității cu Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022¹² este estimată în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 ca fiind de 0 % din PIB în 2023 (comparativ cu 0,1 % din PIB în 2022). Se preconizează o creștere cu 0,1 puncte procentuale din PIB în comparație cu 2022 a costului bugetar al protecției temporare pentru persoanele strămutate din Ucraina.
- (20) În recomandarea sa din 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat ca Estonia să întreprindă acțiuni pentru a asigura în 2023 o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare de politică în general neutră¹³, ținând seama de sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Estonia ar trebui să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, i s-a recomandat Estoniei să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea mecanismului și a altor fonduri ale Uniunii.

¹¹ Această cifră reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor respective și include veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

¹² Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Estoniei pentru 2022 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Estoniei pentru 2022 (JO C 334, 1.9.2022, p. 44).

¹³ În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției a Estoniei, care este utilizată pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, pe termen mediu (media pe 10 ani), este estimată la 13,3 % în termeni nominali.

(21) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează că orientarea fiscal-bugetară va fi expansionistă în 2023 (-0,8 % din PIB), în contextul unei inflații ridicate. Aceasta urmează unei orientări fiscal-bugetare expansioniste în 2022 (+1,3 % din PIB). Se preconizează că în 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 1,2 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. Aceasta include reducerea cu 0,1 % din PIB a costului măsurilor de sprijin specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterii abrupte a prețurilor la energie. Este luată în considerare, de asemenea, creșterea (cu 0,1 % din PIB) a costurilor legate de acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina. Prin urmare, contribuția expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național nu se datorează sprijinului temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterii abrupte a prețurilor la energie și persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) este determinată în principal de cheltuielile sociale, salariile din sectorul public și cheltuielile cu educația și apărarea. În concluzie, creșterea preconizată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național nu este în concordanță cu Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022. Se preconizează că nivelul cheltuielilor finanțate prin granturi din cadrul mecanismului și din alte fonduri ale UE va fi de 1,8 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național vor avea o contribuție contracționistă la orientarea fiscal-bugetară de 0,3 puncte procentuale. Prin urmare, Estonia intenționează să finanțeze investiții suplimentare din mecanism și din alte fonduri ale Uniunii și nu se prevede că își va menține investițiile finanțate la nivel național¹⁴. Aceasta intenționează să finanțeze investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, cum ar fi eficiența energetică a locuințelor, consolidarea rețelelor de transport al energiei electrice pentru a permite o producție mai mare de energie verde, internetul în bandă largă, serviciile digitale, modulele de perfecționare și recalificare pentru competențe în vederea tranziției verzi.

¹⁴ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție contracționistă de 0,3 puncte procentuale din PIB, reflectând efectul de bază din 2022, când au fost absorbite rezerve mari de gaze.

- (22) În Programul de stabilitate pentru 2023 se estimează că deficitul public va scădea ușor la 4,2 % din PIB în 2024. Scăderea din 2024 reflectă în principal o scădere a cheltuielilor ca pondere în PIB. În conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2023, se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 23,6 % la sfârșitul anului 2024. Totuși, după cum se afirmă în program, previziunile respective nu includ încă măsurile de consolidare fiscală planificate de noul guvern care și-a început mandatul la 17 aprilie 2023, deoarece măsurile nu sunt încă specificate în acte juridice. Noul guvern intenționează să majoreze taxa pe valoarea adăugată, taxele de mediu, accizele la alcool și la tutun și să instituie o taxă auto. În ceea ce privește cheltuielile, guvernul intenționează să reducă anumite alocații pentru copii. În ansamblu, Programul de stabilitate pentru 2023 estimează că măsurile respective ar îmbunătăți soldul bugetar cu 1,3 % din PIB în 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute îndeajuns de bine la data-limită la care s-au făcut previziunile (adică fără măsurile de consolidare fiscală planificate de noul guvern), previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public de 2,7 % din PIB pentru 2024. Acesta este mai mic decât deficitul preconizat în Programul de stabilitate pentru 2023, în principal datorită bazei mai scăzute a deficitului prevăzută pentru 2023 și unei perspective mai favorabile a PIB-ului și a veniturilor fiscale pentru 2024 în previziunile Comisiei. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează, de asemenea, o pondere mai mică a datoriei publice în PIB, de 21,3 % la sfârșitul anului 2024.
- (23) Programul de stabilitate pentru 2023 prevede eliminarea treptată a tuturor măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024. Comisia presupune, de asemenea, că toate măsurile de sprijin din domeniul energiei vor fi eliminate treptat în 2024. Acest lucru se bazează pe ipoteza conform căreia nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie.

- (24) În Regulamentul (CE) nr. 1466/97 se solicită o îmbunătățire anuală a soldului bugetar structural cu 0,5 % din PIB, ca valoare de referință, în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu¹⁵. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice și de necesitatea de a reduce deficitul sub valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat, ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural cu cel puțin 0,3 % din PIB în 2024, conform estimărilor Comisiei. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire și în conformitate cu metodologia Comisiei, creșterea în 2024 a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național¹⁶ nu ar trebui să depășească 4,9 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare. Aceasta va contribui, de asemenea, la reducerea inflației de bază, care se situează cu mult peste media zonei euro și care ar putea duce la pierderi de competitivitate dacă persistă. În același timp, celelalte măsuri de sprijin în domeniul energiei (estimate în prezent de Comisie la 0,3 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat, dacă evoluțiile pieței energiei permit acest lucru și începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific, iar economiile aferente ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Cu toate acestea, potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea în 2023 a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național nu este conformă cu recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022. Dacă această creștere va fi confirmată, ar fi oportună o creștere mai mică a cheltuielilor primare nete în 2024.
- (25) Dacă se mențin politicile actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 4,5 % în 2024, cifră mai mică decât rata recomandată.
- (26) Conform Programului de stabilitate pentru 2023, se estimează că investițiile publice se vor menține la 5,3 % din PIB în 2024, comparativ cu media de 5,3 % din PIB în perioada 2018-2023. În ceea ce privește sursele de finanțare, se preconizează că investițiile finanțate la nivel național vor scădea, iar investițiile finanțate de Uniune vor crește, și anume prin mecanism.

¹⁵ Articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 prevede, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

¹⁶ Cheltuielile primare nete sunt definite drept cheltuieli finanțate la nivel național, din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile, cheltuielile cu dobânzile și cheltuielile ciclice cu șomajul.

- (27) Programul de stabilitate pentru 2023 prezintă o traiectorie bugetară pe termen mediu până în 2027. Potrivit programului, ponderea datoriei publice în PIB urmează să se ridice la 4,0 % din PIB în 2025, la 4,5 % în 2026 și la 4,2 % până în 2027. Prin urmare, nu este planificat ca deficitul public să revină la o cifră situată sub 3 % din PIB pe durata programului. Conform Programului de stabilitate pentru 2023, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va crește de la 23,6 % la sfârșitul anului 2024 la 33 % la sfârșitul anului 2023. Cu toate acestea, după cum s-a menționat mai sus, aceste proiecții nu includ încă măsurile de consolidare fiscală planificate de noul guvern.
- (28) La 9 martie 2023, Estonia a prezentat o revizuire a planului său de redresare și reziliență, împreună cu un capitol dedicat planului REPowerEU. La 12 mai 2023, Comisia a propus evaluarea sa pozitivă și revizuirea face obiectul aprobării Consiliului. Din cauza inflației ridicate și a perturbărilor lanțurilor de aprovizionare cauzate de războiul din Ucraina, câteva investiții au fost amânate sau întrerupte, ceea ce a dus la revizuirea planului de redresare și reziliență inițial. Estonia este primul stat membru care a inclus un capitol consacrat REPowerEU în revizuirea planului și intenționează să prezinte prima și a doua cerere de plată de îndată ce planul revizuit va fi fost aprobat de Consiliu.
- (29) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul respectiv, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Includerea noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Estoniei în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei de politici în ansamblul ei.

- (30) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Estonia. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Estonia.
- (31) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență și de programele politicii de coeziune, Estonia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de caracterul adecvat al plasei de siguranță socială, în special pentru șomeri și persoanele în vârstă, de îngrijirea pe termen lung și de asistența medicală, precum și de energie și de tranziția verde.
- (32) Caracterul adecvat al plasei de siguranță socială s-a îmbunătățit, dar riscul de sărăcie sau de excluziune socială rămâne ridicat în rândul anumitor grupuri, în special în rândul persoanelor în vârstă (41,6 % în Estonia față de 19,5 % în Uniune în 2021) și al persoanelor cu handicap (40,4 % în Estonia față de 28,9 % în Uniune în 2021). Pentru persoanele în vârstă (peste 65 de ani), riscurile de sărăcie sau de excluziune socială sunt ridicate, în mare parte din cauza nivelului mediu scăzut al pensiilor. În plus, persistă disparitatea de gen în ceea ce privește sărăcia în rândul persoanelor în vârstă (rata riscului de sărăcie pentru femeile în vârstă este de 47,9 %, cu aproape 21 de puncte procentuale mai mare decât în cazul bărbaților). Criteriile restrictive pentru primirea indemnizațiilor de șomaj, în special pragurile ridicate privind încadrarea în muncă și veniturile înainte de șomaj, continuă să expună șomerii la riscul de sărăcie. Persoanele care sunt încadrate în muncă perioade scurte de timp și cele cu forme atipice de muncă nu sunt eligibile pentru a primi indemnizații de șomaj atunci când devin șomeri. În 2022, doar 29 % din șomerii nou-înregistrați au primit indemnizații de șomaj, iar 39 % au primit indemnizația de șomaj fixă. Extinderea acoperirii indemnizațiilor de șomaj și relaxarea criteriilor minime de acces la acestea, în special pentru persoanele care sunt încadrate în muncă pentru perioade scurte de timp și cele cu forme atipice de muncă, precum și creșterea gradului de adecvare a pensiilor ar putea contribui la consolidarea protecției sociale.

- (33) Estonia a luat măsuri pentru a îmbunătăți accesibilitatea și caracterul abordabil al prețurilor aferente serviciilor de îngrijire pe termen lung, dar există în continuare provocări.
- Cheltuielile publice în domeniul asistenței medicale și al îngrijirii pe termen lung sunt scăzute în comparație cu media Uniunii, îngreunând accesul în timp util și în condiții de egalitate la asistență medicală și la îngrijire pe termen lung. O mare parte din populația în vârstă de cel puțin 65 de ani care are nevoie de îngrijire pe termen lung nu beneficiază de niciun ajutor în ceea ce privește îngrijirea personală sau activitățile casnice. Nevoia de servicii de îngrijire la domiciliu este una dintre cele mai ridicate din Uniune. În plus, în timp ce populația îmbătrânește, iar speranța de viață în Estonia este una dintre cele mai scăzute din Uniune, rata nevoilor nesatisfăcute autoraportate de îngrijire medicală este ridicată, chiar dacă a scăzut în comparație cu anii precedenți (13 % în 2020 și 8,1 % în 2021, comparativ cu o medie în Uniune de 2 %). Această rată ridicată se datorează în special listelor de așteptare și deficitului de lucrători în domeniul sănătății, precum și distribuției inegale a acestora în țară. Deși plățile directe au scăzut ușor, acestea sunt ridicate atât pentru asistența medicală, cât și pentru îngrijirea pe termen lung, situându-se cu mult peste media Uniunii. Asigurarea unei finanțări sustenabile a asistenței medicale și a îngrijirii pe termen lung ar putea contribui la abordarea provocărilor din aceste domenii.

(34) În urma invadării Ucrainei de către Rusia, Estonia a renunțat la importurile de gaze din Rusia, redirecționând importurile de energie prin terminalul de gaz natural lichefiat (GNL) din Klaipėda, Lituania, și prin terminalul de GNL din Inkoo, Finlanda. Consumul de gaze naturale al Estoniei a scăzut cu 36 % în perioada august 2022 - martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din cei cinci ani anteriori, depășind astfel ținta de reducere cu 15 % a consumului. Estonia ar putea depune în continuare eforturi pentru a reduce temporar cererea de gaze până la 31 martie 2024, în conformitate cu Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului¹⁷. Deși Estonia înregistrează progrese în ceea ce privește utilizarea energiei din surse regenerabile, ponderea șisturilor bituminoase în mixul său energetic rămâne semnificativă. Ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie a crescut de la 30,1 % în 2020 la 37,6 % în 2021. Ponderea șisturilor bituminoase a reprezentat 58 % din mixul energetic în 2021, ceea ce constituie o scădere de 5 puncte procentuale față de 2018, dar o creștere de 2 puncte procentuale față de 2020. În capitolul privind REPowerEU din planul de redresare și reziliență revizuit recent, Estonia s-a angajat să reformeze procesul de autorizare și să îmbunătățească consolidarea capacităților autorităților locale care acordă autorizațiile. Se preconizează că aceste reforme vor permite realizarea de progrese suplimentare în ceea ce privește utilizarea energiei din surse regenerabile. Capacitatea insuficientă a rețelei de a integra mai multe surse regenerabile de energie continuă să împiedice realizarea de progrese suplimentare. Estonia trebuie, de asemenea, să își continue eforturile de sincronizare a rețelei sale de energie electrică cu cea a celorlalte țări din Uniune pentru a elimina treptat dependența sa de rețeaua electrică BRELL (Belarus, Rusia, Estonia, Lituania și Letonia). Se înregistrează progrese, dar tranziția nu a fost încă finalizată. În acest scop, este necesară cooperarea cu Letonia și Lituania. Eficiența energetică este esențială pentru tranziția verde a Estoniei. Creșterea eficienței energetice a economiei, inclusiv a parcului imobiliar, va necesita obiective mai ambițioase în materie de eficiență energetică și o creștere a capacității de renovare a municipalităților mai mici printr-o mai bună direcționare a măsurilor de sprijin. Estonia s-a axat pe creșterea sustenabilității sectorului său de transporturi prin adoptarea Planului de dezvoltare a transporturilor și a mobilității pentru perioada 2021-2035, dar ar trebui luate măsuri mai adecvate pentru a accelera trecerea către un sector al transporturilor mai puțin poluant.

¹⁷ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului din 5 august 2022 privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze (JO L 206, 8.8.2022, p. 1).

Estonia investește în electrificarea rețelei feroviare, însă punerea sa în aplicare nu a fost încă evaluată. Și în domeniul vehiculelor private trebuie să se realizeze trecerea la un transport durabil, în acest sector fiind necesară utilizarea pe scară mai largă a vehiculelor cu emisii zero și cu emisii scăzute. Stimulentele relevante, cum ar fi taxele de mediu, inclusiv o taxă anuală pe vehicule rutiere bazată pe emisii, ar putea contribui la accelerarea tranziției către opțiuni de transport mai puțin poluante.

- (35) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploată de forță de muncă, măsurile respective trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde. În 2022, Estonia a raportat că nu dispune de suficient personal calificat pentru 68 de profesii în care sunt necesare competențe sau cunoștințe specifice pentru tranziția verde, inclusiv de sortatori de deșeuri, de tehnicieni constructori și de ingineri constructori. Mai mult, deficitul de forță de muncă a fost raportat ca un factor care limitează producția în sectorul industrial și în cel al construcțiilor.
- (36) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2023 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul¹⁸ său se reflectă în recomandarea 1.

¹⁸ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

(37) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru: (i) a menține sustenabilitatea datoriei și a se abține de la a susține în mod generalizat cererea agregată în 2023, pentru a direcționa mai bine măsurile fiscal-bugetare luate în scopul atenuării impactului prețurilor ridicate la energie și pentru a reflecta asupra unor modalități adecvate de eliminare a sprijinului pe măsură ce scad presiunile asupra prețurilor la energie; (ii) a susține un nivel ridicat de investiții publice și a promova investițiile private în vederea sprijinirii tranziției verzi și a celei digitale; (iii) a sprijini evoluțiile salariale care atenuază pierderea puterii de cumpărare, limitând în același timp efectele secundare asupra inflației, pentru a îmbunătăți în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă și pentru a aborda deficitul de competențe; (iv) a îmbunătăți mediul de afaceri și a se asigura că sprijinul energetic acordat întreprinderilor este rentabil, temporar și orientat către întreprinderi viabile și că menține stimulentele pentru tranziția verde și (v) a menține stabilitatea macrofinanciară și a monitoriza riscurile, continuând, în același timp, lucrările privind finalizarea uniunii bancare. Pentru Estonia, recomandările 1, 2, 3 și 4 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua și a celei de a patra recomandări formulate în Recomandarea pentru 2023 privind zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și 2024, Estonia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat măsurile existente de sprijin de urgență în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel realizate pentru a reduce deficitul public, cât mai curând posibil în 2023 și 2024. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar impune noi măsuri de sprijin sau continuarea celor existente, să se asigure că astfel de măsuri de sprijin sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

Să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea în 2024 la maximum 4,9 %¹⁹ a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național.

Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor în cadrul mecanismului și a altor fonduri ale Uniunii, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală.

În perioada de după 2024, să continue să urmărească o strategie bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să conducă la o creștere durabilă mai accentuată, pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

2. Să continue punerea în aplicare constantă a planului său de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.
3. Să consolideze protecția socială prin extinderea acoperirii indemnizațiilor de șomaj, în special pentru a include persoanele care sunt încadrate în muncă pe perioade scurte și cele cu forme atipice de muncă pentru a soluționa, printre altele, sărăcia în rândul persoanelor vârstnice. Să îmbunătățească accesul la asistență medicală și la îngrijirea pe termen lung, precum și accesibilitatea prețurilor aferente acestor servicii, în special prin asigurarea finanțării durabile a acestora.

¹⁹ Se estimează că aceasta corespunde unei îmbunătățiri anuale a soldului bugetar structural cu cel puțin 0,3 % din PIB pentru 2024, astfel cum se descrie în considerentul 24.

4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili, să accelereze utilizarea surselor regenerabile de energie, inclusiv prin consolidarea capacității rețelei naționale de energie electrică. Să asigure o capacitate suficientă a interconectărilor rețelelor electrice pentru a spori securitatea aprovizionării și să continue sincronizarea cu rețeaua de energie electrică a Uniunii. Să consolideze eficiența energetică prin noi măsuri de finanțare și de sprijin pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei de renovare pe termen lung. Să continue eforturile de creștere a ponderii transportului durabil prin electrificarea rețelei feroviare și printr-o impozitare care să stimuleze reînnoirea treptată a parcului de vehicule cu vehicule cu emisii zero sau cu emisii scăzute. Să accelereze eforturile în materie de politici ce vizează furnizarea și dobândirea aptitudinilor și a competențelor necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu

Președintele
